

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Prof. Dr. P.H van der Laan
Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en
Rechtshandhaving
Postbus 71304
1008 BH AMSTERDAM

Datum: 6 augustus 2020
Betreft: Evaluatie mondkapjes
Kenmerk: DIV2020/302

Behandeld door: [REDACTED]
Uw kenmerk:
Bijlagen: 1

Geachte heer Van der Laan,

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland verleent aan het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) in Amsterdam de opdracht om de onlangs ingestelde mondkapjesplicht te evalueren conform het door het NSCR ingediende voorstel (bijlage).

Het onderzoek wordt uitgevoerd onder leiding van Dr. Marie Lindegaard, senior onderzoeker bij het NSCR.

Het NSCR wordt verzocht wekelijks te rapporteren over de bevindingen en aan het eind van de experimentele periode samenvattend te rapporteren en conclusies te presenteren. De conclusies betreffen de hoofd- en deelvragen van het onderzoek.

Keuze van lokaties geschiedt in overleg met betrokken medewerkers van de veiligheidsregio. Bevindingen worden niet onderscheiden naar locatie met dien verstande dat in een locatie verdiepend onderzoek wordt verricht. Per locatie wordt een camerapositie geselecteerd. Het NSCR geeft, in overleg, voorkeur aan voor camerapositie.

Van het NSCR wordt verwacht dat onderzoeksgegevens (camerabeelden, surveydata, interviews) optimaal beveiligd worden opgeslagen in het niet voor derden toegankelijke Secure Analytics Lab (SAL) van het NSCR.

Analyse van gegevens geschiedt uitsluitend door daartoe geautoriseerde medewerkers.

Rapportage over het experiment mag geen gegevens bevatten die herleidbaar zijn tot herkenbare burgers en betrokken deelnemers van de focusgroep.

Het onderzoek heeft een (netto) looptijd van 6 weken.
Voor het onderzoek is een bedrag beschikbaar van maximaal € 64.500 euro (ex. btw).

Bezoekadres
Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres
Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 552 20 49
informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl

Het NSCR factureert 50% bij aanvang van het onderzoek en 50% bij oplevering van de eindrapportage.

Factuur te sturen naar: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Ringdijk 98, 1097 AH AMSTERDAM.

Met vriendelijke groet,

M.T.C. van Lieshout
Directeur Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Bezoekadres

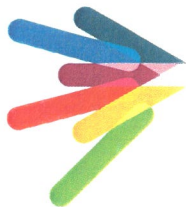
Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres

Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 552 20 49

informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl

Evaluatie van invoering verplicht gebruik mondkapjes

Per woensdag 5 augustus wordt op een aantal plekken in Rotterdam en Amsterdam een mondkapjes(MK)plicht ingevoerd, in beginsel voor 4 weken¹. In deze opzet voor evaluatie van zowel het Amsterdamse als het Rotterdamse experiment willen we de volgende hoofdvragen beantwoorden:

- 1) Leidt het invoeren van een MKplicht tot minder drukte in de betreffende gebieden?
- 2) Heeft het invoeren van een mondkapjes verplichting een effect op de mate waarin mensen in de betreffende gebieden op de gewenste 1.5 meter afstand van elkaar bewegen?

Wij beantwoorden deze vragen met behulp van **mixed methods**:

- a. Met behulp van *camerabeelden*. De beelden worden gecodeerd waarmee objectieve, fijnmazige gegevens worden verkregen over het dragen van het mondkapje, de wijze waarop het wordt gedragen en de afstand die burgers tot elkaar bewaren.
- b. Met behulp van *bevraging van bezoekers, bewoners, en winkeliers* alsmede *bezoekers van vergelijkbare gebieden* waarmee subjectieve determinanten van het gedrag t.a.v. mondkapjes (ervaringen, kennis en attitudes) worden opgehaald
- c. Met behulp van *bevraging van de 'gastheren'/boa's/city-stewards* die in de MKplichtige lokaties surveilleren, waarmee gegevens over het proces van invoering en handhaving van de MKplicht worden opgehaald.

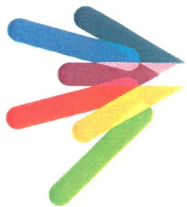
De dataverzameling van *camerabeelden* zal zich uitstrekken over 7 weken camerabeelden: representatief gesampelde camerabeelden worden geanalyseerd in een aantal weken voorafgaand aan de mondkapjesplicht (weken 0, -1, -2), en tijdens de periode 5-31 augustus. Weken 0 tot -2 fungeren als nulmeting. De metingen over de weken 1, 2, 3 en 4 geven de trend weer.

We coderen beelden van 7 uur 's ochtends tot 9 uur 's avonds. We zullen de beelden analyseren voor één camera per MKplichtige locatie, en voor twee controle-locaties. Dit laatste is nodig omdat we, als we bijvoorbeeld zien dat er inderdaad over de tijd minder mensen op de MKplichtige lokaties komen, we dit moeten afzetten tegen lokaties waar geen plicht gold, om zeker te weten dat de afname van drukte inderdaad is toe te schrijven aan de MKplicht en niet bijvoorbeeld aan een algemene trend. Van de camerabeelden kunnen we aflezen hoeveel afstand mensen onderling bewaren, of men een mondkapje (correct) draagt. Het aantal gesampelde camerabeelden zal bepaald worden o.b.v. een poweranalyse, zodanig dat ook kleine effecten zichtbaar zijn. Op grond van eerdere ervaringen verwachten we een steekproef van 1500 te analyseren.

Een systematische steekproef van bezoekers, bewoners en eigenaren van bedrijven zal worden bevraagd middels een survey tijdens de weken waarin de MKplicht geldt: weken 1 tot 4. Wij zijn met een survey in staat om subjectieve ervaringen en attitudes uit te vragen die niet zichtbaar zijn op camerabeelden. Deze survey houden we ook op de controlelocaties: we willen immers weten of mensen inderdaad zich hebben laten weerhouden van bezoek aan bepaalde lokaties door die mondkapjesplicht, dat kunnen we alleen meten bij mensen die die lokaties juist niet bezoeken. We

---

¹ Het regeling heeft betrekking op de periode 5-31 augustus.

kunnen daar ook meten of mensen weten dat er op bepaalde lokaties een MKplicht geldt. In zowel de MKplichtige als controle-lokaties zullen ook observaties verricht worden.

De 'gastheren'/boa's/city-stewards zien in de dagen dat zij op de MKplichtige lokaties werken veel gebeuren, en zullen als eersten aan den lijve ondervinden als de plicht problemen genereert. In die zin vormen deze boa's een rijke bron van informatie, over de acceptatie en naleving van de plicht, en over eventuele hiccups in de implementatie. We zullen daarom iedere week op elke lokatie een aantal boa's *interviewen*. In week 5 houden we per stad/regio een *focus groep* met een 10-12-tal boa's en city-stewards, om het experiment procesmatig te analyseren. Daar nodigen we ook boa's en city-stewards bij uit die werkten op lokaties die geen mondkapjesplicht hadden, ook om te onderzoeken of er neven- of verplaatsingseffecten zijn geweest.

In deze opzet zullen we een aantal deelvragen pogen te beantwoorden, waarbij we ook onderzoeken of de antwoorden verschillen voor type locatie (winkelgebied, toeristische attractie), type bezoeker (leeftijd, sekse, woonplek):

Gedrag:

1. Leidt de mondkapjesplicht tot minder drukte?
2. Leidt de mondkapjesplicht tot vaker afstand houden op 1,5 meter?
3. Worden mondkapjes gedragen?

Kennis en attitude:

4. Zijn bezoekers van een gebied bij aankomst al op de hoogte van de regeling?
5. Weten de bezoekers waarom de regeling is uitgevoerd?
6. Vinden de bezoekers de regeling een nuttige bijdrage aan het bestrijden van Covid-19?
7. Weten de bezoekers hoe ze een mondkapje te gebruiken? Vinden ze dit moeilijk of onprettig?
8. Hebben de bezoekers bij aankomst al een mondkapje in hun bezit?

Draagvlak:

9. Hoe staan de bewoners/ondernemers van het [gebied] tegenover de mondkapjes regeling?

Implementatie:

10. Hoe is het proces van implementatie en acceptatie door burgers verlopen? Komen daaruit verbeterpunten of struikelblokken naar voren?

Bezoekadres

Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres

Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 552 20 49

informatie@veiligheidsregioaa.nl
www.veiligheidsregioaa.nl

Begroting (onder voorbehoud)

Het onderzoek heeft een netto looptijd van 6 weken. Het veldwerk op de lokaties loopt van 10 augustus tot 2 september. De codering van de camerabeelden loopt van datum verkrijgen beelden² tot 4 weken daarna. Iedere week wordt een tussenrapportage opgeleverd. Vanaf twee weken na verkrijgen CCTV-beelden betreffen de tussenrapportages ook deze metingen. Er wordt niet uitgesplitst naar gebied. Er wordt geen eindrapport opgeleverd, wel zal de laatste tussenrapportage een eindconclusie bevatten.

Opgeleide codeurs (incl. training en interbeoordelaarsbetrouwbaarheid)	2 x 6,500	13,000
Op te leiden codeurs (incl. training en interbeoordelaarsbetrouwbaarheid)	2 x 5,000	10,000
Veldwerk (4 staf gedurende 1 mnd incl. training)	18,000	18,000
Reiskosten (125 x 4 x 4)		2,000
Postdoc (1,5 mnd)	15,000	15,000
Senior onderzoeker (1,5 mnd 0,2)	4,500	4,500
Data-management	2,000	2,000
Totaal (excl. BTW)		64,500

Toestemmingen en ethische toetsing

Voorwaarde voor het onderzoek aan de camerabeelden is dat deze tijdig geleverd worden en er toestemming is voor het gebruik.

Tevens dient toetsing door een ethische commissie plaats te vinden. Deze toetsing is reeds in gang gezet.

---

² Wij gaan er van uit dat de Veiligheidsregio de beelden aan de onderzoekers ter beschikking stelt. Codering kan binnen de beveiligde omgeving van het NSCR gebeuren of on-site bij de politie.

Bezoekadres

Ringdijk 98
1097 AH Amsterdam

Postadres

Postbus 92171
1090 AD Amsterdam

Telefoon (020) 552 20 49

informatie@veiligheidsregioaa.nl

www.veiligheidsregioaa.nl